

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40-ik szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdij minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

1898. II. t. cz.

Lapunk egyik barátja közölte velünk azon beszédét, melyet az 1898. II. t.-cz. ismertetése végett a község lakosaihoz intézett; közérdekű voltánál fogva azt alább egész terjedelmében közöljük, megjegyezve, hogy ezen ismertetés a Czegléd város polgármestere által a czeglédi nép előtt tartott ismertető beszéd által (Magyar Közigazgatás 10. szám) befolyásolva nines.

Az ismertetés következőleg hangzik:

Polgártársak! A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közt a viszonyok eddig törvény által szabályozva nem voltak, a jogkeresés ennél fogva csak tapogatózás volt. Ezen hiányon segít az 1898. II. t.-cz. Most már tételek törvény van arra, hogy hol kell egy gazdának, mint a munkásnak igazait keresni, s hogy miként kell a felmerülő ügyekben itélkezni. Törvényileg szabályozva van a munkaadó kötelessége, de védi a törvény a gazdát is a hanyag, lelketlen munkás ellen.

Ez a törvény új, s mert mindnyájunkat érdekel, röviden meg akarom ismertetni:

Elrendeli a törvény, hogy minden gazdasági munkásnak igazolvánnyal kell bírnia; igazolvány nélkül munkát senki sem fogadhat fel, mert az ilyen gazdát a törvény érzékeny büntetéssel sújtja. Az igazolványba lesz bevezetve az, hogy kinél, hol és mennyi időre szegődik a munkás s ez által elkerülte, hogy ugyanazon munkás egy időre két helyen vállalhasson munkát, mi már maga is sok pernek veszi elejét. Ezen igazolvány megszerzése nem jár költséggel, mert azt minden díj nélkül kapja meg minden munkás, csak jelentkezni kell érte a község előjáróságánál. Az igazolvány azonban gondosan megőrzendő, mert ha elvesz, kap ugyan a munkás másikat, de ezért már a munkássegély-alap javára egy koronát kell fizetni.

Igen fontosak a munka szerződés megkötése iránti rendelkezések. Ezen szerződés a felek szabadegyezkedése szerint jön ugyan létre, de bizonyos tekintetekben már a törvény szabályozza. Mindenekelőtt megjegyzem, hogy a munka-szerződéseket mindig írásban kell megkötni, s egy példányban a gazda, egy példányban pedig a munkások részére kiállítani.

Legnagyobb súly az aratási szerződésekre van fektetve, ebbe bele kell venni, hogy körülbelül hány hold kerül aratás alá, s hogy az tavaszi vagy őszi vetés-e; ha ez megtörténik, nem fog a munkás panaszkodhatni, hogy oda, ahova például 10 munkás is elég lett volna, 15 lett fel fogadva s előre tudhatja, hogy körülbelül milyen keresetre lehet kilátása.

Meg kell állapítani az aratási szerződésben a munkabért pontosan; nem elég az, hogy hanyadrésben történik az aratás, de gondoskodni kell a szerződésben okvetlen arról is, hogy a munkásnak munkájáért melyet teljesít, akár jó a termés, akár rossz, biztos keresete legyen, s azért a részen kívül meg kell állapítani, hogy esetleg mennyi jár a learatott gabonának holdjáért pénzben vagy magban; ebből természetesen nem következik, hogy több tábla közül a jó táblát részért, a rosszat pedig pénzért arassuk, hanem vagy az egészet pénzért vagy az egészet részért kell végezni, s ez iránt a munkások a munka megkezdése előtt kötelesek nyilatkozni.

Ha a szerződésben a munkaadó arra kötelezi magát, hogy a munkásokat maga élelmezzi, a szerződésben meg kell állapítani a napi élelmezést pénzértékben is, mert ha a gazda rossz ételt ad az aratónak, joga lehet annak — ha azt bebizonyítani tudja — étel helyett pénzt követelni, s ha a bíróság azt megítéli, már a szerződésből kitűnik, hogy mennyi egy napi élelmezés ára.

Hogy pedig a szerződés a törvény pontos megtartásával köttessék meg, a jegyző egyik előjáró társával köteles a szerződés megkötésénél közreműködni. Azt, hogy a szerződés írásban foglalását az előjáróság eszközölje, a törvény nem rendeli, de közreműködik az előjáróság akkor is, ha a felek a kész, de alá nem irt szerződést hozzák magukkal, s felmutatják; — olyan szerződést azonban, melyben a törvény rendelkezései ninesennek megtartva, az előjáróság meg nem erősíthet, ilyen szerződést tehát kötni sem lehet, mert ha perre kerül a dolog, az olyan szerződést, melyről az előjáróság megerősítése hiányzik, úgy tekintik, mintha az nem is léteznék, vagyis az ilyen szerződés érvénytelen.

Tartozik a gazda idegen községbeli megbetegedett munkás 8 napon át gyógykezeltetni.

Megengedi a törvény, hogy a munkás, ha gazdája őt vagy családja tagját tetteg bántalmazza, vagy bérét jogtalanul visszatartja, 24 óra alatt a munkából felmondás nélkül kilépjen.

A munkásnak a megszolgált bérét sem adóhátrálékban, sem más követelesben lefoglalni nem szabad s a gazda is csak akkor tarthatja vissza, ha neki kárt okozott, de akkor is az előjárósághoz kell azt beszoalgtatni, s az

ítélet fogja azután eldönteni, hogy a gazdának vagy a munkásnak legyen-e az kiszolgáltata.

Mindezekből láthatjuk, hogy a törvény a munkások érdekét nagyon védi, de meg is követeli azután, hogy a munkás a szerződést pontosan megtartsa, s becsületes, jó munkát végezzon.

Szigoruan megköveteli a törvény a munkástól, hogy a munkaadó felhívására a megjelölt helyen és időben, munka eszközeivel és segédmunkásával megjelenjen, a munkát megkezdje! azt a munkaadó utasításai szerint pontosan teljesítse, a gazdaságban a rendet fenntartsa s általában szerződés szerinti kötelezettségét teljesítse, mert amint védi a törvény a jó munkás érdekét, ép ugy szigoru büntetést ró azokra, kik a szerződést megszegik.

Igy például 15 napi elzárással s 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik az a munkás, ki igazolvány nélkül szegődik el, vagy egyszerre több gazdához szegődik, vagy általában a munkás kötelességeire a törvényben meghatározott rendelkezést megszegi; 60 napig terjedhető elzárással büntetetik az a munkás, ki a munka helyen önként meg nem jelen, vagy ha ott megjelent vagy kivetett (mert fogva van a meg nem jelenő munkást a gazdának ki is vezetetni) a munkát meg nem kezdi, szakadatlanul nem folytatja, vagy a munkát szándékosan rosszul teljesíti, vagy a munka helyen — szerződés ellenére — munka eszközök, vagy segédmunkások nélkül jelenik meg.

Fogsággal, s bírsággal bünteti nem csak azokat, kik a munka megkezdését megtagadják, de azokat is, kik másokat erre rábeszélni akarnak, úgy azokat is, kik a munka megtagadására összebeszélnek, vagy erre bujtogatnak.

Minden vitás ügyben első sorban a járási főszolgabíró úr határozni

A munkás igazolványok még nem érkeztek meg, de ha valaki már most el akar menni munkát szerezni, jelentkezzen az előjáróságnál, s a szükséges bizonyítványt megkapja.

Ha az igazolvány-készlet meg fog érkezni, közhírré lesz téve az igazolvány megszerzése végett; mindenki, kinek ilyen igazolvány kell, lakhelye előjáróságánál jelentkezzen, helybeli munkások addig igazolvány nélkül köthetnek szerződést.

Ezekben öhajtottam a törvényt röviden ismertetni, s hiszem, hogy ha a törvényt pontosan meg is tartják, minthogy megtartani kell is, sem a gazdának, sem a munkásnak soha panaszja nem lesz.

X.

Márczius 15.

Megyénk minden részéből érkeznek hozzánk a tudósítások a márczius 15-iki események félszázados évfordulójának méltó megünnepléséről. A hazafias érzelmektől áradó lelkes hangú tudósításokat helyszüke miatt lehetetlen egész terjedelmükben közölni s csak kivonatossan adhatjuk a következőkben:

Rimabrézón a lakosság zúfolásig megtöltötte az ág. ev. templomot s áhitattal halgatta *Liszky* János lelkész magas szárnyalású, szép beszédét melynek alapigjét s egy részét közöljük:

„*Jöjjetek örvendezzünk az Urnak!*“ Igy szól ma hazaszerre hozzánk a királyi dalnok. S szavára minden város és falu temploma megtelik ma örvendezőkkel, magyar hazánk véráztatta megszentelt földjén. — Szavára megjelentek mindenek előtt ti — az 50 év előtti nagy hazafiak utódai, — midőn is az, hogy hajlékában örvendeztetek annak, hogy elődeitek nemesak származásuk s társadalmi állásuk szerint voltak nemesek, de valósággal is nemes munkát végeztek, midőn rőghöz kötött jobbágyaikat felszabadították, emberi méltóságukat lealázó szomorú helyzetükből! Ugy tudjuk történetiróinktól, hogy Ázsiából hazánkba költözött őseink összes törzseikkel s elágazásaikkal valamennyien szabadok s így fajuknál, eredetüknél, önértetes viselkedésüknél, s személyes bátorságuknál, vitéségüknél fogva nemesek voltak, szolgáiknál, majd a keresztény vallás felvételével Szent István királyunk rendelkezéséhez képest jobbágyaikul alkalmazván a meghódított nemzetiségek fiait, kiket családjaikkal országos törvény telepitett szét a hazában, elosztván őket az akkor hatóságot képző u. n. várispánok (mostani főispánok elődei) között, kik parancsainak a végzendő szolgálatok különfeleségéhez képest föltétlenül engedelmeskedni tartoztak. Az ő teendőjükhöz tartozott a föld megmunkálása, az ipar mindenféle nemének gyakorlása, az utak nehéz munkája, várak, erődítmények építése, az arra valóknak katonai szolgálata, adófizetés s minden alantobb közszolgálatok, — s ez így tartott századokon át, míg a 16-dik század elején a Dózsa-féle u. n. paraszt-lázadás leverése után a jobbágyság sorsa valóban sánalatra méltó lón hazánkban. — Testestől-lelkestől erővel együtt a földesur korlátlan hatalma alá került a ma-

gyarhoni jobbágy. Földes ura engedelmé nélkül helyéről el nem költözhetett, ingatlan birtokot nem szerzhetett, magasabb kiképezetést nem nyerhetett, hivatalt nem viselhetett, s az országos nagy terhek mégis reá lettek kőrőva. Valóságos megváltás volt tehát a jobbágyásra nézve, midőn a mult század végefelé hazánkban a szabadabb eszmék üditő-éltető szellője kezdett lengedezni s a kereszténység ama sarkalatos elve, hogy „mindnyájan egy Atyának, Istennek gyermekei, s így egyenlő joggal szabadságra elhívott testvérek vagyunk a Jézusban“, a magyar nemes urak szívet is megerintette s őket azon nagy elhatározásra bírta, hogy jobbágyaikat szabaddá tegyék! S midőn ezen szabadságot 1848. év márczius 15-én a nemzet ifjusága, a tiz választottak, élőkön Petőfi Sándorral, Jókai Mórral, Vasvári Pállal, lelkesült ezernyi emberek jelenlétében Pesten hirdetni kezdték, halhatatlan apostolunk Kossuth Lajos lángszavára, örömmámor futotta át hazánk minden vidéket, s a földesurak együtt örvendeztek a felszabadított néppel, melynek lelkéről levéttett az elmúlt szolgaság fájd tudata! A szolgaság lidércz nyomása hazánk köznépén megszűnve, mintegy varázsütésre egységes s erőssé, Isten lelkétől megihletett lett nemzetünk! Lelkesedése, lángoló hazaszeretete esodákkal művelt megtámadott ifju szabadsága védelmében hőiesen megvívott legendaszerű harezában! S dieső fiai elfolyó vére áztatta bár a kalászszal ékes honi tereket s festette pirosra a Bethlen, Boosy, Rákóczy szabadság zászlóját, megdermett bár a nemzet fiainak szíve Világos alatt, s a keserv fájd könnyei omlanak bár szemükből ma is, midőn hősi halállal elvérzett nemzeti mártírjainkra s Aradra gondolunk, — mégis halát kell adunk Istennek, hogy névtelen s neves hőseink véréből nehéz megpróbáltatások után szilárd sugár törzsbe hajtott hazánkban a szabadság lombos fája, mely 50 évvel ezelőtt mint zsenge esemete hullott alá az égből nagy emlékü apának szívébe, kik örömmel fogadták a mennyei ajándékot, vérrökkel öntözték, óvták, védtek, nevelték, ágyókerezették a mi szívünkbe is, hogy örökül hagyjuk utódainknak firól-fira azon szent elveket, melyeknek foglalatja a hazaszeretet, a szabadság szeretete, a jogegyenlőség védelme, a testvériség gyakorlása a Jézus vallásának tanítása szerint!“

Kökóváról írja levelezőnk, hogy a nagy nap reggelén a középületek fel voltak lobogóva. A községben mindenütt munkászünet, s ünnepi esend uralkodott. 8 órakor az ág. ev. iskolák növendékei ünnepeltek. Ennek befejezte után a községhezán egybegyült az egész képviselőtestület, a honnan előbb a rom. kath. majd az ág. ev. templomban részt vettek az istentiszteleten. Amanak fényét emelte az ujtantalvölgyi iskolás gyermekek serege, kik tanítójuk vezetése alatt nemzeti zászlókkal gyalog jöttek le s az istentiszteletnél hazafias dalokat énekeltek s a templom előtti téren hazafias költeményeket szavaltak. Az ev. templom színtén tömve volt díszes közönséggel valláskülömbőség nélkül, s egyszerű evang. szépségében arról tanuskodott, miképen a tisztán tőnyelvű egyházban is lehet a honszeretet oltárán áldozni, csak akarat kell hozzá. Az istentisztelet után a tanácssteremben gyült össze a képviselőtestület s a nép sokasága pedig ellepte a városház előtti tért. A képviselőtestületi tagok mind nemzeti színű szalaggal jelentek meg, kikhez először a község jegyzője *Szentpéteri* Zoltán magyar nyelven, majd a község bírája *Tauffer* Ignác tót nyelven szölt. Mindkettő szívből szívhez szóllott, esetelvéen a nagy nap jelentőségét s buzdítván a hallgatóságot tettekben nyilatkozó honszeretetre, hogy a nagy nap vívmányaira érdemesítse magát. — Délután több kocsin **Ujtantalvölgyre** rándultak fel, az ottani gyári, állami iskola ünnepélyére. Az iskolai gondnokság nevében *Szücs* Géza lekes szavakban üdvözölte az ünneplő közönséget s jelezte a nagy nemzeti ünnepet. Utánna Stegena Andor tanító röviden s velösen összefoglalva adta elő ama nevezetes napok eseményeit.

Nagy-Rőczéről írja tudósítók: A felszabadulás korszakának évforduló napját Nagy-Rőcze város közönsége, az összes tanítézetek ifjuságával együtt, a nagy nap emlékéhez méltóan ünnepelte meg. A szokásos illumináció, a zászlódísz stb. ez alkalommal nagyobb szabásnak voltak. Nagy lelkesedés nyilvánult a polgári és felsőkereskedelmi iskolai ifjuság ünnepélyén, melynek szépen sikerült program-számaikat nagy közönség hallgatta végig. Estére a színházban gyült össze a polgárság. Azonban a városban időző szintársulat által előadott alkalmi szindarab, a szokatlanul fogyatékos előadás miatt, sehoggy sem illet be a napi program utolsó pontjául.

Mihalik Dezsőt — ötvenedik születésnapja alkalmából — mely történetesen márczius 15-ével esik egybe, a polgári és kereskedelmi iskola tanulói és tanárikara nagy ovációban részesítették, *Perjessy* László igazgató lelkes szavai könyekre fasztozták az ünnepet, ki a meghatottságtól alig tudott szóhoz jutni. Színtelen impozáns és igen megható jelenet volt az, a midőn barátai részéről *Szuhay* Zsigmond üdvözölte Mihalikot. Könyek-

ben, baráti öleléseben és kezsorításokban nyilvánult Mihalik válasza, mely a töle megszokott minden ékes szólásnál többet fejezett ki.

Nagy-Röcze viszonya megyénk közönsége előtt állandó figyelem tárgya. A helyi kis társadalom a tágabb körű megyei társadalommal karöltve fogta fel, verte vissza azon csapásokat, melyek a haza testének voltak száma. Nem egy nap, nem egy évi, hanem évtizedes küzdelemről van szó, küzdelemről azon áldatlan törekvéssel szemben, mely hazánk integritását tette ocsmány spekuláció tárgyává. — Fölösleges esetelnem, hogy e küzdelemben a sors milyen osztályrészt juttatott Mihalik Dezsőnek. Közöttünk él ő, mindnyájan látjuk, tudjuk, hogy szíve minden dobbanását nemzetünk jólétének, alkotmányos szabadságunknak szenteli. Tudjuk, látjuk a magyar állameszme érdekében kifejtett munkásságát.

Dobsinán nagy fényvel és lelkesedéssel ünnepelték a város német ajku, de szívet, lélekkel igaz magyar polgárok. Az ünnepély már március 14-ikén este vette kezdetét, a midőn a városi tanács, az összes testületek a tűzoltó és ezigányzenekar mellett a tündéresen kivilágított városban faklyás menetet tartottak. Midőn a faklyásmenet a várost körül járta, a városház előtti főtéren állapodott meg. Ekkor városunknak köztisztviselében álló s igazán szeretett polgármestere *Szontagh* Béla állott ki a városház erkélyére s a jelenlévő polgárság ezreinek üdvözlésével kísérve rövid, de eszmékben gazdag s a népek is érthető beszédében magyarázta meg a márciusi nagy napok jelentőségét. Március 15-ikén az ünnepelés reggel 8 órakor kezdődött, a midőn a városi tanács, képviselő-testület, az összes testületek és tanintézetek zenekarok hangjai és üdv-ölvések mellett vonultak először a róm. kath., majd az ág. ev. templomokba hálaadó istentiszteletre. Ezután következett Dobsna rend. tan. város képviselő-testületének a márciusi nagy napok félszázados emlékének megünneplésére összehívott rendkívüli diszközgyűlése.

Itt *Nikl* Gyula Dobsina város főjegyzője méltatta a márciusi nagy napok jelentőségét. A képviselő-testület a főjegyző nagyhatású beszédét egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatta. A jegyzőkönyvet a nap örök emlékéül az összes jelenlévő városi képviselők aláírták. — A diszközgyűlés végeztével az egész tanács és képviselőtestület az állami polgári fiu-iskola tornacsarnokába vonult s kezdetét vette a hazafias dalokból, szónoklatokból és szavallatokból álló iskolai ünnepély, melyet a dobsinai összes tanintézetek közösen tartottak meg. Igen megható jelenet volt, midőn *Melcer* Ede községi polgári leányiskolai tanárt, — ki 48-as honvéd volt — a nagy nap alkalmával egyik kollegája üdvözölte. — Este 7 órakor az egész város polgárságának színe-java a „Társalgási Egyesület” által rendezett dísz vacsorára gyűlt össze, hol *Röcsey* István, az állami polgári fiu-iskola igazgatója méltatta igen sikerült beszédében március 15-ének jelentőségét. A vacsora után táncmulatság következett, mely feszelen jókedvvel a késő reggeli órákig tartott.

Jolsván. a szabadság harezának 50-ik évfordulóját mint eddig mindenkor, úgy az idén is megünnepele. Az ünnepély az ág. ev. templomban vette kezdetét, hol *Baltazár* Antal ev. lelkész mondott remek imát s lelkesítő egyházi beszédet, melyben a tiszta erkölcs, a honfi szeretet s munkásság áldásait festvén igaz honfiai érzésből elragadón, s azoknak követésére buzdított hazánk érdekében. Ugyanakkor az izraelita polgártársak is áldoztak hazafias érzületüknek.

Délelőtt még az ev. elemi iskola növendékei tartották meg a „Hymnusz” és „Szózat” eléneklésével s *Jurin* S. igazgató lelkesítő beszédével hazafias ünnepélyüket. Ezt követte a városi hatóság diszközgyűlése, melyen *Bazilidesz* Gusztáv polgármester szép megnyitóját után *Bucsegh* Alajos aljegyző mondta el eszónosan kidolgozott ünnepi beszédét. Délután a kaszinó tartotta diszközgyűlést, mely alkalmából *Dr. Hensch* Géza elnök megnyitóját nagy tetszésben részesült. Ezt követte *Bucsegh* Alajosnak „Nemzeti dal” szavallata, majd *Jurin* Samu alelnök tartotta meg történelmi hűséggel kidolgozott emlékbeszédét, s végül *Baltazár* János pongyeloki ev. lelkész adta elő *Illyés* Bálintnak alkalmi költeményét.

Az ünnepi vacsoránál mintegy 50-en vettek részt, a hol is az első tószót *Jurin* S. mondta a Hazára, — majd *Baltazár* János emelkedett fel, s nagy figyelem mellett mondta el pohárköszöntőjét a szabadság, egyenlőség, testvériségre. A lelkesedést, mit a beszéd előidézt, csak fokozta *Nádassy* ev. lelkész felszólalása, melyben Jolsva hazafias lakosságára írt vacsorai poharat. Volt még több felszólalás is: Dr. Hensch Géza elnökre, a nőkre stb. Az emelkedett hangulatnak csak a késő éjjeli órák vetettek véget.

Alsó-Székely községe igaz lelkesedéssel ünnepelte a március 15-ike 50 évfordulóját. — Az ág. ev. templomban ünnepélyes isteni tisztelet volt s nagytiszteletű *Czener* Pál lelkész, kiérdemült főesperes ur remek beszédében méltatta a nagy nap jelentőségét — nagy számban megjelent hívei előtt — Az istentiszteletről az egész közönség az iskolába vonult, hol *Vregyik* Gusztáv tanító alkalmi ünnepélyt rendezett. — Ezen ünnepély a Hymnusz eléneklésével vette kezdetét, mely után *Vregyik* Gusztáv tanító szép alkalmi beszédet tartott, buzdítva az ifjúságot, hogy a nagy ösök példáját kövesse. +

Klendezon a fellobozózott városháza feldíszített tanácstermében meghívott képviselő-testületi tagok összegyűltek, onnét harangok hívó szavára, magyar istentisztelet megtartására, a közönség s az érettebb tanuló ifjúsággal, az ágostai evang. templomba vonult, a hol *Argay* György ev. lelkész hazafias beszédében vázolta a nagy nap jelentőségét; ennek végezte után az összes iskolák gyermekerege a templom előtti téren összegyűlekezvén, a csemetéknek a tanítók tolmácsolták az ünnepély mivoltát, még szavallatot is hallhattunk, mert a csemeték egyike magyarul, másika pedig tótul szavalt, — elénekelvén a „Szózat”, „Isten áld meg a magyart” hazafias dallamokat, ismét a városháza tanácstermébe vonult a közönség, a hol a diszközgyűlés megtartatván, itt Mikulás János tanító magyarul, Hruska János bíró pedig a tótajku tagoknak tótul adták tudni hazafias beszédekkel az ünnepély fontosságát. Végül pedig ugyancsak a diszközgyűlés bekezdése után, a melynek lefolyása jegyzőkönyvileg megörökítve lett, társas és ünnepélyes ebéd volt, mely az „Isten áld meg a magyart” állva eléneklésével kezdődött; a második fogásnál felemelkedett *Argay* György evang.

lelkész, ki ismert ékeszólásával az alkotmányos királyra mondott szép felköszöntőt.

Rozsnyón hálaadó istentiszteleteket tartottak az összes templomokban, s a tanintézetekben magas színvonalon álló szép ünnepélyt rendeztek. Este fényes kivilágítás volt, s a körmenet után a „Fekete sas” nagytermében ünnepi banketten méltatták a márciusi nagy napok eseményeit és azok diéső emlékét.

Osgyán község március 15-iki ünnepélyéről megjelent rövid tudósítás kiegészítésül s lény részben helyreigazításul közöljük a következőket: Osgyán község képviselőtestülete, eltele az 1848-iki nagy események s magasztos eszmék, alkotások iránti lelkesedéssel, a szabadságharc félszázados évfordulóját, a nagy naphoz méltó öröm s lelkesedés ünnepévé öhajította szentelni akkor, midőn az ünnepély rendezésének zászlaját kezébe vette, s azt az ünnepély lefolyásáig fennen lobogtatta. A község lakossága örömmel sorakozott e zászló alá, s lelkesedéssel hajelt meg a határozatok előtt, melyek e nap fényét voltak emelendők. Ünnepelt *általános munkaszünettel*, ünnepelt a házakon lengő lobogódíszszel, ünnepelt a róm. kath. és az ág. hitv. ev. templomokban, előbbiben a hazáért felszállt szép imával, utóbbiban lelkes és lelkesítő ünnepi beszéddel egybefűzött istentiszteleten, nemzeti lobogók alatt, vallástelekezeti különbség nélkül, zsufofásig megtöltve a szentegyházakat; ünnepelt községi képviselő-testületi díszülésben, hol az ünnepi szónoklat hatása alatt lelkesedetten fozta meg azon határozatait, hogy: a szabadsághősök, a nagyok diéső emlékezetét e nap alkalmából jegyzőkönyvében, hálás kegyelettel megkoszorozva örökíti; márc. 15-ikét a községre nézve örökidőkre a magyar nemzet legnagyobb nemzeti ünnepévé szenteli; Kossuth Lajos szobrára 10 fítot küld hála s kegyelet jeléül, s arczképét megszerezve, a képviselő-testület tanácskozási termében elhelyezni rendeli; ünnepelt este általános kivilágítással, midőn legtöbb ablak szép transparentekkel, Kossuth arczképével s nemzeti díszszel gyönyörködtetve a szemlélőt, ünnepelt fényes lámpionmenettel vonulva fel az ez alkalomból Kossuth, Petőfi Jókai, Vörösmarty arczképeivel, fenyőágakkal és zászlókkal szépen díszített ág. hitv. ev. iskola tágas termébe, hol a mult tudósításban négyvél gyanánt jelzett esti ünnepély folyt le — a honszerem — és szabadságszeretet hatalmasan megnyilatkozó lelkesedése mellett. Ez esti ünnepély pótlásul nem hagyhatjuk megemlíteni nélkül ama könyekig megható jelenetet, midőn a róm. kath. egyház köztiszteletben álló lelkésze Kupcsik József, 48-as honvéd, meghatóságtól remegő hangon, meleg szívet emlékezett ama diéső napokról, midőn az egy közös oltárnál, a haza oltáránál, ágyú és puskaropogás, villogó szurolyok és kardok fényénél áldozott a szabadság Istenének, akkor kipirult arczal, most könyező szemekkel hangoztatva a jelszót: „a haza minden előtt!” Lelekésedéssel, megható hajóttuk meg előtte, s a többi körökben élő honvédek előtt lobogóinkat Az ünnepélyt a már említett társas vacsora zárta be, hol hazafias, lelkes köszöntőkben nem volt hiány. Így ünnepelt Osgyán községe, a nagy naphoz méltóan, lelkesen szíve szerint. Ez ünnepség virágos fájáról egy kis ágat nyujtunk még Tóth Ferenc róm. kath. tanítónak, ki rövid idő alatt fáradságot nem ismerő buzgalommal oly szép sikerre vezette a közreműködött dalárdát. A nagy virágos fa pedig 1848. boruljon illatos virágaival, üde lombjával az ünnepélyt rendező képviselőtestület, s község lakosai fölé tanítva, lelkesítve mindig a most is oly szépen megnyilatkozott *szabadság és honszeremre!*

Pelsőcz a nagy naphoz méltóan ünnepelte meg március 15-ének félszázados évfordulóját. — 9 órakor a város közönsége valláskülömbőség nélkül — a testületek zászlójuk, az összes iskolák tanítójuk vezetése mellett — gyülekeztek a ref. templomba istentiszteletre. A zsufofásig megtelt inaházban *Fodor* Károly s lelkész méltatta szép beszédében a nagy nap jelentőségét. *Csizi* Béla ez alkalomra irt énekének elhangzása után, a menet az izr. templomba vonult, itt bevezetésül *Richtmann* kántor a királyimát recitálta, majd *Salczér* Jenő pozsonyi theologus méltatta emelkedett szellemben a szabadság esztendejét. Az istentisztelet végeztével a menet megkoszoruzta a „millenniumi emlékoszlopot” és visszatért a ref. iskola udvarára, hol e czélra emelt díszes emelvényen foglaltak helyet *Fridrik Vilmos* városi főjegyző, az ünnepély elnöke, *Lörincz* András főbíró és *Miklós* József a kaszinó elnöke. A Hymnusz eléneklése után *Fridrik* Vilmos üdvözölte az egybegyűlteket, az ünnepélyt megnyitotta és folkérte *Csizi* Bélát az ünnepi beszéd elmondására, a lendületes és a nagy nap jelentőségét találon jellemző beszéd után *Fischer* és *Vajszada* szavallatai következtek. A dalárda több alkalmi dala és a Szózat eléneklése után az ünnepély véget ért — Délben közebed volt, mit este jól sikerült táncmulatság váltott fel.

Hosszúszó község ünnepi szint öltött a nagy napon d. e. 10 órakor a falu apraja-nagyja a templomba vonult, a hol az ünnepély a következő módon folyt le: 1. „Népek hatalmas Istene,” Szollár Pál tanító orgonakiséréte mellett énekelte a nép. 2. „Ez a nagy nap, a mit az Úr szerzett” ének a szabadságharc félszázados ünnepére. 1898. márc. 15. Irt: Sántha Károly. Szollár Pál tanító orgonakiséréte mellett énekelte a nép. 3. „Hymnusz” Jókóvó Emil körjegyző orgonakiséréte mellett énekelte a nép. 4. „Alkalmi beszéd és ima.” Tartotta: Velky János ág. hitv. ev. lelkész. 5. „Szózat.” Jókóvó Emil körjegyző orgonakiséréte mellett énekelte a nép. Ezek után az egybegyűltek az iskola udvarára vonultak, a hol az iskolai gyermekek énekeltek, szavaltak, s ünnepi beszédet tartott Jókóvó Emil körjegyző.

Tudósításokat kaptunk még a megye több helyéről, hol a magyar közszellem ujjáébredésének félszázados évfordulóját szép hazafias ünnepélyvel ünnepelték.

Így *Sajó-Gömörön*, *Tiszolcon*, *Pádáron*, *Rimaszécen*, *Radnóton*, *Uzapanyiton*, *Putnokon*, *Csetneken*, *Helpán* stb. stb.

Színház.

A lefolyt hét rrról tett bizonytságot, hogy Monori itt időzésének sikere érdekében mindent megtesz. Műsorába jóformán mind felvette azon darabokat, melyek az utóbbi időben figyelmet keltettek; hetenként kétszer zóna-

előadást tart leszállított helyarákkal, s ilyenkor megismélteti azokat, melyek legtöbb elismerésben részesültek. Egy szóval, mindenképen igyekszik beváltani azt, a mit ígért, ezért egy a közönség, mint a kritika részéről méltánylásban részesül. Nem tartjuk szoros feladatunknak azt, hogy az előadott művek belső méltatásába becsátkozzunk, az előadásokról azonban szívesen konstataáljuk, hogy művészi értéküket tekintve, általános vonásokban megfelelőek azon igényeknek, melyeket egy jó társulattal szemben táplálunk. Nem mintha imitt-amott ne volnának hiányok, mert tökéletest nyujtani még a nemzeti színpadon sem lehet mindig, de arról meggyőződöttünk, hogy a társulat minden tagja tudásának egész forrását nyitja meg s ambíciója nem csupán arra terjed, hogy szerepét lemorzsolja, hanem, hogy töle telhetőleg művészi formába öntse. Egyiknek nem sikerül, mert túlságos izgékony, másiknak, mert talán flegmatikus, a harmadiknak organumában van egy kis hiány, de mindezek dacára az előadásokat bizonyos egyöntetűség, simaság jellemzi s ez oly jelenetekben, hol igazi művészettel párosul, fokmérője annak a színvonalnak, melyre Monori társulata emelkedett. Bohózatban, népszínműben (Kukta kisasszony, Ördög mátkája) *M. Herczeg Eugénia* szép dalai gyönyörködtetnek, míg a tréfás jeleneteknek kítőnő alakja *Agotai, Dereghé* is jó énekes, de temperamentuma ott, a hol játszani kell, túlságos élénk *Márkus Ilona* kítőnő drámai hősnő, alakja, hangja szimpatikus, dikeziója értelmes s hisszük, hogy még nagy sikereket fog elérni Ecsesegray világhírű drámájának (Folt, a mely tisztit) Matilde szerepében olymeglepő alakítást mutatott be, hogynyúl: színen is több ízben megtapsolták. Kár, hogy e darabban partnerei bizonytalanul mozogtak és szavaltak *Völgyi Ilona* már ismerős a mi közönségünk előtt, mely pályáján való haladását méltányolja *Daróczy* Erzsé a anyaszerepekben s úgy is mint komika derekasan megállja helyét. A férfiak közül *Timár* és *Völgyi*, mint drámai tagok igyekeznek a társulat nívóját emelni, többnyire sikerrel, mely törekvésükben a kisebb szerepeket betöltő *Margitai* is közreműködik. A társulat egyik legnagyobb ereje azonban *Agotai*, ki, mint értelmes és ritka temperamentummal bíró komikus, közönségünknek osztatlan elismerésével dícsékedhetik. Kiváló alakításai Hírös Firtos, Pontaillec (Coelestin) Gyúró stb., az ő művészi talentumának kétségbevonhatlan bizonytságot. E társulattal Monori szép sikereket érhet el, mert az apróbb hiányok, melyek itt ott feltűnedeznek, nem zavarják meg azt a kellemes ösbényomást, melyet egy-egy előadás az egyre nagyobb érdeklődést tanúsító közönségben kelt. A hét legsikerültebb előadásai voltak a pénteken megisméltelt „Niobe”, a „Kukta kisasszony” s a keddi dráma: „Folt, a mely tisztit”, mely utóbbiban a nézőternek csaknem minden helye el volt foglalva.

Hirek és vegyesek.

Megeyebizottsági közgyűlés. Mint lapunkban már jeleztük, folyó hó 30-án tartja megyénk törvényhatósága rendes tavaszi közgyűlést, melyen az elhunyt *Diószeghy* Zsigmond után megüresedett szolgabírói állást is betöltik.

Esküvő. *Csorbits* László bányafőmérnök folyó hó 22-én esküdött örök hűséget *Serkén Balogh* Mártának, Balogh Samu serkei földbirtokos szép és művelt leányának. A fiatal pár az esküvőt követő ebéd után a délutáni vonattal Feledről új otthonába utazott. Állandó boldogság kísérje frigyüket!

Egyházi gyűlés. Az evang. ref. egyházmegye számvevőszékének gyűlése folyó hó 22-én volt Rimaszécen, s azon városunkból: *Baksay* István kir. tan. ev. ref. egyházi főgondnok, *Samarjay* János, *Molnár* József vettek részt. Ott voltak még: *Kupay* Dénes, *Ruszlay* Gyula lelkész és *Becske* Bálint Jánosiból. *Csabay* balogi, *Vattay* rimaszécsi, *Koncz* zeherjei, *Seres* martonfalai ev. ref. lelkész stb.

Halálozás. Eördögh János esendőr-örsvezető, a helybeli esendőrség egyik derék, becsületes szakaszvezetője hosszús szenvedés után, 30 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 21-én volt a helybeli közkörházból. Végtiszességén bajtársai testületileg vettek részt.

Temetkező-egylet gyűlése. A rimaszombati általános temetkező-egyesület (VIII. évi) rendes közgyűlést f. évi március hó 27-én délelőtt 11 órakor a „Rimaszombati Polgári Olvasókör” dísztermében tartja.

Tornaestély. A rimaszombati egyesült prot. főgimnázium torna-köre 1898. évi március hó 26-án, este 8 órakor a főgimnázium tornacsarnokában saját pénzterá javára (orsz. tornaverseny költségek fedezésére) versenyekkel egybekötött *torna-estélyt* rendez, melyre az érdeklődő közönséget meghívja a torna-kör. Belépti-díjak: Számozott hely 60 kr. — Számozatlan 40 kr. — Tanulójege 20 kr. — Az estélyt táncmulatság követi. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s Firlapilag nyugtáztatnak. — Számozott helyekre előjegyezhetni özv. Miskolczy Istvánné czukrászdájában. — Az estély sorrendje: 1. Felvonulás. — 2. Csapat-tornázás a lovon (algimnázium növendékei). — 3. Csapat-tornázás a nyujtón (algimnázium növendékei). — 4. Csapat-tornázás a korlátón (felgimnázium tornászai) — 5. Magas ugrás-verseny. — 6. Függészedés-verseny a kötélén. — 7. Korlát-verseny. (Egy előmutatott s egy szabadon választott gyakorlat). 8. Kardvívás. — 9. Nyujtó-verseny. (Egy előmutatott s egy szabadon választott gyakorlat). — 10. Torna-tánc (fűzér) algimnázium növendékei által bemutatva. — Felhívjuk az estélyre a torna iránt érdeklődő közönség figyelmét.

Új városháza Putnokon. Putnok városa a régi városház helyére 52000 fítra kerülő új városházat épít, melynek tervét *Szilvassy* építész készítette. Az építést folyó hó 22-én megtekintette *Juraskó* Jakab kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke.

Az időjárás. A helybeli meteorologiai állomás jeles vezetője: *Fábry* János nyug. főgymn. tanár, ki évtizedek óta állandóan megfigyeli az időjárást s a légköri változásokat, az észlelési adatokat a nagy közönség részére is hozzáférhetővé kívánja tenni s néhány nap óta Lévai Izsó könyvkereskedésének ajtaján közli a légnyomásra, légköri csapadéokra és a hőmérsékre vonatkozó adatokat. Az érdeklődők tehát naponta délelőtt és délután megtekinthetik a kifüggesztett táblát, s tájékozódhatnak

a levegő hőmérsékéről, s a légnyomás emelkedéséből vagy alászállásából következtetést vonhatnak az időváltozásra.

Nyugtázás. A Tompa-szoborra Szaniszló Barna adományaként 50 krt vettünk Várady Páltól Harmaez-ről. Az összeget nyugtázzuk, s ezzel együtt szerkesztőségünkéddig 5 ftr 70 kr. gyűlt be a Tompa-szobor javára.

Közgyűlés. A rimaszombati kerületi betegsegélyző-pénztár tolvói évi április hó 3-án d. e. fél 10 órakor a Polgári Olvasókör dísztermében tartja meg ötödik évi rendes közgyűlését, melynek tárgyai: 1. Az 1896. évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Igazgatósági jelentés a pénztár ötödik évi működéséről. 3. A felügyelő-bizottság jelentése mellett bemutatandó 1897 évi zár-számadás és a felmentvény feletti határozat. 4. Az igazgatóság hiányzó négy rendes (4 alkalmazott) tagjának megválasztása. 5. A felügyelő-bizottság (2 munkaadó 4 alkalmazott) választása. 6. A pénztár 1898. évi költség-előirányzatának megállapítása. 7. Netalán beérkezendő indítványok.

Véres lakodalom. Felső-Vályban múlt vasárnap a Pál Juli esküvője napján szomorú eset történt. A lakodalmas háznál a táncra nem lévén elég hely, ifjabb Herényi Károly a maga portáját engedte át a lakodalmas népek, mely nagy vígsággal mulatozott is a házban késő éjjelig, mikor a legények duhajkodni kezdtek. A gazda ráunt a mulatságra, s 11 óra után hazaküldte a lakodalmas népséget. Polgári Lászlónak és Pál Ferencnek, kik kellenél többet ittak a bódító nedűből, sehogy sem tetszett az efféle vendéglátás, s visszamentek a mulatság színhelyére, s neki estek a gazdának, Herényi Károlynak; öt jól elagyabugyálták, s Polgári egy fejszével úgy fejen vágta, hogy Herényi menten összerogyott. A súlyosan sérültet beszállították a kórházba, hol ápolás alatt áll.

Színházi műsor. Monori Sándor jól szervezett színtársulata már csak rövid ideig: április 3-ig működik városunkban. A legközelebbi műsor következő: ma esütörtökön a társulat egyik tagjának, közönségünk kedvencének: Agotai Ferencnek jutalomjátékul itt először „Béni bácsi” kitünő ujdonság kerül színre; holnap pénteken Monory Sándor igazgató első fellépésével itt először „Kikapós patikarius” című kitünő bohózat; szombaton közkívánatra másodsor — zónaelőadásban — „Kukta kisasszony” énekes bohózat; vasárnap: „Zsidó honvéd.” — Hétfőn Palotay Antal karnagy jutalomjátékul: „Vasgyáros.” — Kedden „Kis alamuszi” operette. Felhívjuk a közönség érdeklődését és támogatását a törékvő társulat előadására.

Nyugtázás. Pálfalán, a márcz. 15-iki ünnepély alkalmával Ragályi Gyula 20 ftr, Lenkey István 5 ftr, Török Bálint 5 ftr adományoztak a pálfalai dal- és olvasókörnek, mely adományokat, midőn nyilvánosan nyugtázom, egyszermind az ajándékozónak nagylelkűségükért a kör nevében halás köszönetet nyilvánítok. — Ifj. Bódi István, pénztáros.

Az első magy. általános biztosítótársaság folyó hó 14-én délután tartotta közgyűlését Csekonic Endre gróf v. b. t. t. elnöklése mellett. Az igazgatóság jelentése kiemeli, hogy a végeredmény, a melyet elértek, csak középszerűnek mondható ugyan, de a zár-számadásból a társaság üzletének új szerzeményekkel való olyan tekintélyes meggyarapodása tűnik ki, a melyet — a társaság állandó haladása mellett is — örvendetes föllendülésnek lehet nevezni. A közepes végeredménynek oka az elemi biztosítási ágakban s különösen a jégbiztosítási ágakban szenvedett, szinte példátlan mértékű és sokaságu károkokban van. A tűz- és szállítvány osztálybeli díjbevétel az 1896 évi 5.822.941 ftr 78 krról fölemelkedett 6.083.116 forint 76 krra. — A jégbiztosítási ágazatban 1.590.319 ftr díjbevétel volt, vagyis 152.381 forinttal több, mint az előző évben. Nagy és igen örvendetes eredménye volt az üzletszerzés munkájának, különösen az életbiztosítási ágazatban; az elmúlt évben az új szerzemény 19.219.438 ftr volt, vagyis 2.239.690 ftrtal több, mint 1896-ban. — Így tehát a társaság az üzletszerzés minden terén szembetűnő sikereket ért el. A társaság künnlevőségei nagyobb összeget tesznek ki 1897-ben, mint az előző esztendőben, a mi az általános kedvezőtlen gazdasági állapotokban s különösen a múlt évi rossz termésben leli a magyarázatát. — A jégszállításhoz 447.932 ftrnyi tetemes veszteség volt. A jégüzlet, ugyszólván állandó megrontója a nagy gondnal és munkával elért jó eredményeknek. Ebben az üzletágban tehát gyökeres reformra van szükség. Ezt sikerült is az igazgatóságnak elérnie, a nélkül, hogy a díjak a gazdaközönségre nézve terhesebbek legyenek, mint eddig voltak; ezt pedig a viszontbiztosítás útján lehet keresztülvinni. A tiszta jövedelem 615.913 ftr 39 kr. a melyből, a különböző javadalmazások levonása után, egy-egy egész részvényre 160 forintot fizetnek ki. — A külön tartalékba 63.567 ftrtot helyeznek. Az osztalék kifizetése márczius 16-tól kezdődik. — Bejelentette ezután az elnök, hogy Lévy Henrik báró vezérigazgató, a hajlott korára való tekintettel, erről az állásról lemondott. A közgyűlés Lévy bárónak jegyzőkönyvileg mond köszönetet a hosszú éveken át tanúsított buzgalmaért; hasonlóképp lemondott Giczey Samu felügyelő-bizottsági tag is, Bittó Kálmán és Jálies Kálmán választmányi tagok pedig meghaltak. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, az igazgatóság javaslatait elfogadta és a fölmentvényt minden irányban megadta. — Megválasztották ezután a tisztikarba a következőket: elnök Csekonic Endre gróf; alelnök Nádasdy Ferenc gróf; választmányi tagok Andrassy Gyula gróf, Bánffy György gróf, Burchard-Bélavári Konrad, Berzeviczy Albert, Deutseh Sándor, Giczey Samu, Karácsonyi Jenő gróf, Német Tibor, Nikolics Fedor báró, Schneller Pál lovag, Schossberger Nándor, Szegedy György, Sutányi Géza, Úchritz Zsigmond báró, Teleszky István, Wenckheim Frigyes gróf, Zselénszky Róbert gróf; igazgatósági tagokká lettek: Harkányi Frigyes báró, Jeney Lajos, Örmódy Vilmos, Schossberger Zsigmond báró, Zichy Nándor gróf; a felügyelő-bizottság tagjai: Battyány Géza gróf, Hajós József, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, Radvászky Géza báró. A választás után az igazgatóságnak és az összes vezetőségnek Thuróczy György részvényes mondott köszönetet az elért fényes eredményekért s ezzel a közgyűlés véget ért.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Henneberg-selyem 45 krtól 14 ftr 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltek, — fekete, fehér és színes. — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek. — Henneberg G. selyemgyáral (cs és kir. udvari szállító) Zürichben.** — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levéltételek ragasztandó.

Csödtömeg eladás.

A vagyombukott **Róth József** volt putnoki kereskedő csödtömegét képező, leltározott rőfös- és divatúru készlet, valamint a holti felszerelés, Putnok (Gömörm.) **1898. évi márczius hó 31-én** ajánlati úton eladatni határozatvan el, felhívom a venni szándékozókat, hogy zárt ajánlatukat, **külön az árúkeszletre és külön a boltfelszerelésre, az alatt kitett leltári becsérték 10%-ának** banatpénzkénti készpénzbeni mellékése mellett, 1898. évi márczius hó 31-ének d. u. 2 óráig, nálam benyujtani sziveskedjenek.

Eladás tárgyat képezi:
1. a csödtömeg 1—834., 839., 841. és 842. t. a. összeirt 4396 45 krra becsült rőfös- és divatúru készlet
2. a csödtömeg 835., 838., 840., 843., 848. t. a. összeirt 275 ftr 20 krra becsült boltfelszerelés, vásári sátorkészlet és kirakat.

Ezen eladásra kerülő tárgyak Putnokon a piactéri üzleti helyiségben vannak raktározva s ott alóírott tömegmondnok közbenjöttével bármikor megtekinthetők.

Az ajánlatok elfogadása felett a csödtömeg, Putnokon a városház tanácstermében 1898. évi márczius hó 31-én d. u. 2 órakor tartandó ülésében határoz, s az ajánlatok el nem fogadása esetén ugyanott, ugyanazon napon d. u. 3 órakor nyilvános szóbeli árverést tart, az árverési szándékozók a fenebb meghatározott banatpénzt letenni tartoznak.

Az ajánlat vagy árverés utáni vevő a vételárat azonnal lefizetni s a megvett tömeget azonnal birtokába venni köteles, a raktáru szolgáló üzlethelyiség 1898. évi június hó 30-áig 70 ftr bérösszeg lefizetése ellenében, boltfelszerelés nélkül, vevőnek rendelkezésére bocsátható. Putnok, 1898. márczius hó 12.

FARKAS GYULA,
csödtömegvndnok.

Hirdetmény.

902 szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Pálfala** község telekkönyve birtokszabályozás következtében 1869. évi 2379. és illetve 1890. évi 20320. sz. igazságügyminiszteri rendelet értelmében átalakították, és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-ezikben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1898. május hó 2-ik napján** fog kezdődni, ennél fogva felhívattak:

1-ször Az összes érdekelt felek, hogy a hitelesítési tárgyalásra személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni

észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jobiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2-ször Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okafatolt előterjesztést kívánnak tenni, felhívattak, hogy a kiküldött kir. törvényszéki bíró előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3-ször Mindazok, akik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsennek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-ez. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-ez. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy odaassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt is ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek.

4-ször Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmeznek, illetve hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Rimaszombat, 1898. évi február hó 25. én.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság
Altdorffer, kir. tszéki bíró.

The Continental
Bodega Company.
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Tarragona s. a. l.

Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:
RIMASZOMBATBAN
KOHN ADOLF
úrnál. 19—20

A MAUTHNER-féle
hirneves
konyhakerti- és virágmagvak
zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett
medve-védjeggyel
valamennyi nagyobb
fűszer- és vaskereskedésekben
kaphatók.

A Budapesten, Andrassy-ut 23-ik szám alatt létező **MAUTHNER ÖDÖN** ezeg eskakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a **Mauthner** névvel jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja. 6—8

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 5—20 cm.
Talaj minősége: közepes trágyált.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

FLEISCHER és TÁRSA
gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 11. sz.
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jó hirnevű gépeit, nevetesen:

Sorvető gépeket,
Szóróvető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szállózúzókat;
továbbá mindennemű

Szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, Szeszgyár-berendezéseket.
Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.
Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kívánnatra ingyen és bérmentve küldjük. 4—6

Első magyar általános biztosító társaság Budapeston.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- és JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

Kiadások.

Negyvenedik évi zárszámla 1897. január 1-től december 31-ig.

Bevételek. Vagyok.

Mérlegszámla 1897. december 31-én.

Tehér.

	Forint	kr	Forint	kr	Forint	kr
I. Tűzbiztosítás.						
Kifizelt károk a viszontbiztosított rész levonása után	1649740	29				
Függőben maradt károk tartaléka	175175	50				
Szerzési költs. a viszontbizt. rész után bevételek levonásával	236345	95				
Jövedelmi adó és belyegilletékek	124821	89				
Postabérek	51774	65				
Adóközfők közhasznú ezelőkre 5246 ft 28 kr. tartalék levonása után	958	72				
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	551215	90				
Behatárolt évek készpénz-dijfartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	9329	29				
II. Szállítmánybiztosítás.						
Kifizelt károk a viszontbiztosított rész levonásával	57682	93				
Függőben maradt károk tartaléka	23365	23				
A szállítmánybizt. üzlet terhelő szerzési és igazg. költségek	14740	09				
A következő évek készpénz-dijfartaléka a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	20000	—				
III. Jégbiztosítás.						
Visszontbiztosítások és törlések	413656	37				
Kifizelt károk a viszontbiztosított rész levonásával	1539003	49				
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosítások után bevételek levonása után	234124	03				
Behatárolt évek követelések leírása után	3339	32				
1897. évi nyereség	742565	39				

	Forint	kr	Forint	kr	Forint	kr
I. Tűzbiztosítás.						
Az 1896. évről áthozott készpénz-dijfartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	407	154.016	forint	50	krnyi	kötött biztosítások után, valamint a folyó évben lejárt díjviszterelekből befolyt díjak . . . . .
Levonva: törlesztett díjak	703.342	32				
viszontbiztosítási díjak	820.409	20				
lejárt visszbizt.-díjviszterelek	1.187.458	58				
Az 1896. évben függőben maradt károk tartaléka	2.713	210.10				
II. Szállítmánybiztosítás.						
Az 1896. évről áthozott díjartalék	18	668.202	24	krnyi	kötött bizt. utáni díjak	
Levonva: törlesztett díjak	11.943	21				
viszontbiztosítási díjak	127.434	59				
Az 1896. évben függőben maradt károk tartaléka	139	377.80				
III. Jégbiztosítás.						
81.271.097 ft 90 krnyi kötött biztosítások utáni díjak	1742690	78				
Bevallott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyámnyereség eladott értékpapírok és idegen pénznemek után	25498	81				
Társasági ház tiszta jövedelme	742565	39				

	Forint	kr	Forint	kr	Forint	kr
II. ÉLETRIZTOSÍTÁSI ÜZLET.						
Vagyok.						
A múlt évről áthozott díjartalék	295563	83	99			
Befolyt díjak: ez évben kiállított követelések után	460499	08				
az előbbi években kiállított követelések után	434370	45				
viszontbiztosított költségek fordított nyeresémények	19055	33				
Múlt évi függőben volt károk és díjviszteretések tartaléka	219325	09				
Múlt évi függőben volt kihazásitási költségek	230905	60				
Hitelcélok	107985	50				
Kamatjövödelme	1355293	59				
36287118	59					

	Forint	kr	Forint	kr	Forint	kr
Értékpapírok	28.366.007	ft	79	kr.	ugyanis	
105.000 Kor. n. é. magyar kir. 4 ¹ / ₂ -os kőpénzárúak 99 ft 60 krajtával	33.700	ftnyi	magyar kir. 4 ¹ / ₂ -os aranyárúak 121 ft 50 krajtával	49945	50	
6.473.600 ftnyi magyar földhitelintézet 4 ¹ / ₂ -os záloglevelek 98 ft 50 krajtával	6376397	50				
6.393.000 ftnyi magyar földhitelintézet 4 ¹ / ₂ -os talajvízteljesítési és szabályozási záloglevelek 97 ft 25 krajtával	6217132	50				
1.418.000 Kor. n. é. magyar földhitelintézet 4 ¹ / ₂ -os kőpénzárúak 98 ft 75 krajtával	9290137	50				
68.000 ftnyi postai magyar kereskedelmi bank 4 ¹ / ₂ -os záloglevelek 100 krajtával	68000	—				
101.000 ftnyi kőszőlőbank 4 ¹ / ₂ -os záloglevelek 100 krajtával	101000	—				
90.000 ftnyi kőszőlőbank 5 ¹ / ₂ -os zálog. 100 krajtával	90000	—				
300.000 ftnyi magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja 4 ¹ / ₂ -os záloglevelei 100 krajtával	300000	—				
139.000 ftnyi magy. orsz. közp. takarékpénztár 4 ¹ / ₂ -os zálog. 100 krajtával	139000	—				
742.000 ftnyi egy. budapesti fővárosi takarékpénztár 4 ¹ / ₂ -os záloglevelei 100 krajtával	742000	—				
29.500 ftnyi magy. jelzálog-bank 4 ¹ / ₂ -os nyereségkövető kötvényei 123 50 krajtával	36432	50				
Magyar jelzálog-bank 4 ¹ / ₂ -os költségen 5 ¹ / ₂ -os nyereségkövető 22 krajtával	280000	—				
280.000 ftnyi magyar jelzálog-bank 4 ¹ / ₂ -os záloglevelei 100 krajtával	280000	—				
2.467.400 ftnyi Budapest fővárosi 4 ¹ / ₂ -os költségek 100 krajtával	2467400	—				
1.083.500 ftnyi magyar kir. államvasúti ezüstkövető 4 ¹ / ₂ -os kötvényei 100 krajtával	1083500	—				
97.400 ftnyi magy. kir. keleti vasúti államkölcsön 5 ¹ / ₂ -os aranykötvényei 130 50 krajtával	117357	—				
199.800 ftnyi magy. kir. 4 ¹ / ₂ -os földhitelintézet kötvények 97 ¹ / ₂ krajtával	194395	—				
6.514.000 ftnyi magy. kir. társasági jogkötésű kötvények 100 krajtával	6514000	—				
Beszerezésben maradt és jégbiztosítási papírjai utáni és kötvény	980435	—				
40.000 ftnyi egyesített államadós 4 ¹ / ₂ -os papírjai utáni és kötvény	40000	—				
510.945 Lira 7 ¹ / ₂ e. olasz 5 ¹ / ₂ -os járadék és kamatok	227284	12				
Tulajdosi csoportok értékpapírjai: 62.000 ftnyi m. kir. társasági jogkötésű kötvények 4 ¹ / ₂ -os kötv. 100 krajtával	62000	—				
1897-ben esedékes kamatok és elszámolt pénzküldemények	292522	76				
Jelzálog-kölcsönök	182486	24				
Kötvény-kölcsönök	3187638	69				
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	8430	—				
A központ tartozás folyó számlán	205670	90				
Vezet- és függőkövetelések és mások tartozásai	774542	—				
32987279	08					

	Forint	kr	Forint	kr	Forint	kr
Dijfartalék	32.034.612	74				
levonva a bizt.	641.328	91				
Biztosítási alap	31393283	83				
Kihazásitási költségek nyereséménye	191086	84				
Függőben levő károk és díjviszteretések tartaléka	540421	51				
Függőben levő kihazásitási költségek tartaléka	241653	24				
Függőben levő kihazásitási költségek tartaléka	229137	60				
Díjviszteretésekre vonatkozó nyeresémények tartaléka	236	10				
Tulajdosi csoportok számlája	62941	93				
Előre fizelt díjak 1898. évre	3198	47				
Fel nem vett nyeresémények 1896. évről	43	81				
Kiszorított biztosítások tartaléka	15000	—				
Viszontbiztosító intézetek és mások követelései	14282	10				
1897. évi nyereség	296023	65				
32987279	08					

ANIGAZGATÓSAK:
Báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Ormódy Vilmos, Báró Schossberger Zsigmond, Gróf Zichy Nándor,
Kaczinaszky János, életbiztosítási könyvvivő.
 A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételait a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találjuk.
 Budapest, 1898. márczius hó 4-én.
Rimaszombati ügyvédség: RÁBELY S. A. DR. Kereskedésben.
Gróf Batthyány Géza, Gloczey Samu, Hajós József, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond,
Szende Károly, a központi könyvezés főnöke.